

Brf Kvarnberget
Maria Prästgårdsgata 1
118 52 Stockholm

Beslut efter tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204) av Brf Kvarnberget

Datainspektionens beslut

Datainspektionen avslutar ärendet.

Redogörelse för tillsynsärendet

Datainspektionen har genom klagomål uppmärksamats på att Brf Kvarnberget övervakar föreningens soprum med en kamera.

Datainspektionen har inlett tillsyn mot Brf Kvarnberget. Vid inspektion av föreningen den 7 juni 2007 framkom följande.

Syftet med Brf Kvarnbergets kameraövervakning är att uppnå efterlevnad av föreningens förbud att slänga grovsopor i soprummet. Föreningen har haft stora problem med att de boende, trots anslag om att det är förbjudet att slänga grovsopor, slängde sådana i föreningens soprum. Efter att övervakningskameran sattes upp har problemen upphört helt.

Problemen med sophanteringens diskuterades på föreningsstämman för två år sedan. Det nämndes där att föreningen avsåg att installera en kamera om inte problemen upphörde. Då sophanteringsproblemen kvarstod beslutades det på den följande stämman att en övervakningskamera skulle monteras upp i soprummet. Information om att så skulle ske delades ut till samtliga boende i fastigheten. En skylt med texten "Området är TV-övervakat" sattes också upp i soprummet.

Det inspelade materialet är tänkt att användas vid "indicieuppföljning", dvs. för att kunna kontrollera vem som har ställt ner eventuella grovsopor. Det inspelade materialet har dock aldrig används för annat än teknisk kontroll.

Den kamera som monterats är en rörelsestyrd s.k. webbkamera. Vid aktivering spelas en fem sekunders sekvens in. Den maximala speltiden är 70 minuter.

Härefter upphör kameran att spela in till dess att minnet har raderats. Det inspelade materialet raderas manuellt med en till två veckors mellanrum. Det är möjligt att radera materialet utan att ta del av dess innehåll.

Det kameraövervakade utrymmet är beläget i källarvåningen och nås genom en dörr från gatan. Övervakningskameran är placerad i det bortre källarfönstret och är riktad in i rummet i riktning mot ingången. Källarfönstret har täckts för att förhindra att gården utanför ska övervakas. För att komma till själva soprummet måste man passera det kameraövervakade området. Även de som ska till ett i källaren beläget cykel- och barnvagnsrum måste passera detta område.

Kameran är kopplad till en mottagarenhet som via scartkabel kan kopplas till en TV. Då mottagarenheten är belägen i ett mindre utrymme i omedelbar anslutning till kameran är det inte möjligt att ta del av inspelningen i realtid från annan plats. Till detta utrymme, som är låst, har samtliga styrelseledamöter nyckel. För att ta del av det inspelade materialet måste antingen en TV tas med eller utrustningen flyttas. Då föreningen vid teknisk kontroll tagit del av det inspelade materialet har kamerans mottagarenhet tagits med till styrelserummet.

Vid inspektionstillfället var kameran avslagen. Brf Kvarnberget avser att låta kameran vara avstängd i avvaktan på Datainspektionens beslut.

Skäl för beslutet

Gäller personuppgiftslagens bestämmelser för Brf Kvarnbergets kameraövervakning?

I lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning finns bestämmelser om användning av övervakningsutrustning – allmän kameraövervakning. De flesta av bestämmelserna i den lagen gäller dock inte övervakning av plats dit allmänheten inte har tillträde. När det rör sig om övervakning av en sådan plats genom en automatiserad behandling av personuppgifter är däremot personuppgiftslagens regler tillämpliga.

Brf Kvarnbergets övervakningskamera är inte riktad mot en plats dit allmänheten har tillträde. Vid övervakningen används en webbkamera dvs. digital teknik. Brf Kvarnbergets övervakning utgör således sådan automatiserad behandling av personuppgifter som faller under personuppgiftslagen.

Ska de s.k. hanteringsreglerna i personuppgiftslagen tillämpas?

Vilka regler i personuppgiftslagen som måste tillämpas beror på hur uppgifterna hanteras. Ska uppgifterna ingå i en påtagligt strukturerad samling av personuppgifter såsom i en databas eller ett ärendehanteringssystem måste i princip alla regler i personuppgiftslagen beaktas. Är det däremot fråga om behandling av personuppgifter i ostrukturerat material, t.ex. uppgifter i löpande text eller uppgifter i ljud- eller bildupptagningar utan koppling till en registerstruktur behöver man inte tillämpa alla regler i personuppgiftslagen (5 a § första stycket personuppgiftslagen). Sådan ostrukturerad behandling får dock inte utföras om

den innebär en kränkning av registrerades personliga integritet. Lagens bestämmelser om säkerhetsåtgärder vid behandling av personuppgifter måste dessutom tillämpas. Bedömningen av vad som ingår i en strukturerad samling av personuppgifter ska göras utifrån det behandlade materialets helhet.

Normalt sett torde det material som registreras vid inspelning med hjälp av digitalkameror inte anses vara påtagligt strukturerat i den mening som avses i 5 a § personuppgiftslagen. Endast om material är ordnat på ett sådant sätt, t.ex. som en del i ett ärendehanteringssystem eller en databas strukturerad utifrån personuppgifter, kan det bli fråga om en sådan strukturering. Det har i ärendet inte framkommit omständigheter som talar för att Brf Kvarnbergets behandling av personuppgifter i samband med kameraövervakning är ordnat på ett sådant sätt att hanteringsreglerna måste tillämpas.

Är Brf Kvarnbergets kameraövervakning kränkande enligt personuppgiftslagen?

En behandling av personuppgifter i s.k. ostrukturerat material får, enligt 5 a § 2 st. personuppgiftslagen, inte utföras om den innebär en kränkning av den registrerades personliga integritet.

I förarbetena till ändringen i personuppgiftslagen (prop. 2005/2006:173 s. 27) har uppgetts bl.a. följande:

”Som utgångspunkt för bedömningen av om en behandling av personuppgifter innebär en kränkning av den registrerades personliga integritet kan tas bestämmelserna om grundläggande krav i 9 § och om när behandling av personuppgifter är tillåten i 10 § personuppgiftslagen. Har dessa bestämmelser följts, trots att de i och för sig inte är tillämpliga på behandlingen, kan behandlingen inte betraktas som en kränkning. Det kan i vissa fall även gälla om behandlingen omfattat känsliga personuppgifter. Över huvud taget bör graden av känslighet hos de personuppgifter som behandlas vara bara en faktor bland flera som bör beaktas vid en samlad bedömning
[...]

Bedömningen av vad som är en kränkning skall alltså inte göras schablonartat enbart utifrån vilka uppgifter som behandlas utan måste även ta sin utgångspunkt i t.ex. vilket sammanhang uppgifterna förekommer, för vilket syfte de behandlas, vilken spridning de har fått eller har riskerat att få samt vad behandlingen kan leda till”.

Att kameraövervaka ett gemensamt utrymme i en bostadsrättsförening innebär generellt sett ett intrång i de boendes personliga integritet. Detta intrång måste vara proportionellt till ändamålet och de effekter som övervakningen medför. I annat fall är övervakningen kränkande i den mening som avses i 5 a § 2 st. personuppgiftslagen.

Om man övervakar vissa gemensamma utrymmen, såsom porten, ställs extra höga krav. En sådan kameraövervakning möjliggör en kartläggning över när boende kommer och går till sin bostad. Dessutom riskerar andra, t.ex. gäster, att kameraövervakas i denna typ av utrymme. Datainspektionen har hittills inte avgjort något ärende där det varit berättigat att kameraövervaka ett sådant utrymme.

Kameraövervakning bör vara en åtgärd som används först när andra alternativ inte finns eller visat sig inte fungera för att uppnå ändamålet.

I en bostadsrättsförening är det viktigt att beslutet att införa kameraövervakning är förankrat hos föreningens medlemmar. Beslutet bör därför fattas på föreningsstämman.

Risken för att det inspelade materialet kan komma att användas för andra ändamål eller syften bör särskilt beaktas. Denna risk kan förbyggas bl.a. genom att ett fåtal, på förhand utsedda personer, har tillgång till det inspelade materialet och att det finns tydliga regler kring denna hantering. I detta ingår också att det inspelade materialet sparas endast en kort tid. Normalt är det inte nödvändigt att spara materialet längre än en vecka.

De boende ska informeras om kameraövervakningen. Dold övervakning är alltid kränkande i den mening som avses i 5 a § 2 st. personuppgiftslagen. Normalt är det tillräckligt att informera genom tydlig skyltning på plats. Det är även lämpligt att informera de boende i samband med att kameraövervakningen tas i drift. Sådant information kan lämnas vid föreningsmöte eller genom brev till föreningens medlemmar.

Ändamålet med Brf Kvarnbergets kameraövervakning är att förhindra att föreningens medlemmar slänger grovsopor i det vanliga soprummet dvs. för att försäkra sig om att föreningens ordningsregler om sophantering följs så att föreningen inte ska behöva betala för bortförsl av grovsopor. Efter att övervakningskameran sattes upp har problemen helt upphört. Övervakningen avser ett källarutrymme och kameran är riktad mot ingången. I källaren finns såväl soprum som förvaringsrum för barnvagnar och cyklar. Tillträdet till utrymmet är begränsat. Kameran är rörelsestyrd och vid aktivering spelas ett fem sekunders intervall in. Det inspelade materialet förvaras i ett låst utrymme dit samtliga styrelsemedlemmar har tillträde. Det sker inte någon övervakning i realtid. Information om kameraövervakningen sker genom en tydlig skylt.

Sammantaget finner Datainspektionen att ändamålet med kameraövervakningen, det begränsade utrymme som övervakas och att tillträdet dit är begränsat, informationen som lämnas till de boende, rutinerna kring hantering av det inspelade materialet och den valda tekniska lösningen gör att den inte kan anses kränkande i den mening som avses i 5 a § 2 st. personuppgiftslagen. Denna bedömning förutsätter att kameran monteras på ett annat sätt så att man undviker att registrera de boende som passerar till och från barnvagns- och cykelrummet. Med detta påpekande avslutas ärendet.

Detta beslut har - efter hörande av Datainspektionens styrelse - fattats av generaldirektören Göran Gräslund i närvaro av chefsjuristen Leif Lindgren, teamledaren Catharina Fernquist samt juristen Jonas Agnvall, föredragande.

Göran Gräslund

Jonas Agnvall